

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Tragédia a Pilisben

Borzalmas szerencsétlen baleset történt augusztus végén éjjel után másfél órával a Szentendre-Visegrádi út Pilisszentlászló feletti részén. A szerencsétlen balesetben a helyszínen vesztette életét, a 24 éves, fényes jövő előtt álló Dombai Dániel, katasztrófavédelmi ifjú. Az igen jó lelkű rugalmas, mindig tettekre kész fiatalember rövid élete ellenére is nagyon sok jót lehetne írni. A valóban, jólelkű szerény ifjú életéről, - **ÖRÖK EMLÉKEZET OKÁUL** csak röviden néhány sornyi tényszerű emlékezés.

Dániel a század – ezred forduló utolsó évében 1999. január 11-én született a család 2. gyermekeként. Általános iskolai tanulmányait a szentendrei Barcsay Jenő általános iskolában végezte el. Ezt követően, a szintén Szentendrán lévő Petzelt József Technikum és Szakképző iskolában. A jó eredménnyel befejezett tanulmányait követően, mégsem a szakmájában helyezkedett el. Születni ugyan Szentendrán született, de az erdőkkel borított hegyek között Pilisszentlászlón élte ifjú életét. Annyira megszerette, hogy először erdei munkába kezdett. Később úgy alakult élete, hogy a Jamp Lifthez hívták szerelőnek, de az erdő imádata mindig megmaradt számára. Rendszeresen visszajárt az erdőbe. Ott mindig jól érezte magát, nyugalomra, békére lelt.

Ezt a békét és nyugalmat szerető családjától is megkapta. Harmonikus családban nőtt fel, szüleitől megértést, támogatást kapott. Szüleit tisztelte, ragaszkodott édesanyjához, édesapjához és ők büszkék voltak fiúkra. Édesanyja óvta minden

bajtól, fogta kezét, amíg meg nem találta a maga útját.

Sokoldalú, jóképességű fiú volt, édesapja alig várta, hogy felcseperedjen. Minden szabad percben fiát taníttatta. Szereléskor ott lábatlankodott apja mellett, adogatta a szerszámokat, vagy a kormánykerék előtt ült, mert minél többet szeretett volna vezetni.

Életében kereste azokat a lehetőségeket, amelyek kihívást jelentettek számára. Mindig voltak

tervei, amiket sikeresen el is ért. Észrevette, ha valakinek segítségre volt szüksége. Soha senkinek és semmire nem mondott nemet.

Legjobb barátja Grebhardt Bence hatására, aki régóta tűzoltó már, ült be újra az iskolapadba, hogy a katasztrófa védelemnél szolgálhasson, és másokon segíthessen. Nem csak munkájában volt segítőkész, hanem családon belül is. Nővérével Dorinával nagyon szoros kapcsolatban voltak, amikor megszülettek unokaöccsei Botond és Zente, sokat vigyázott a két kisfiúra és később a kis Majára.

Idős nagyszüleihez is gyakran betért, segítette őket,

érdeklődött hogylétük felől. Segítőkézsége, jóindulata, becsületessége miatt rengeteg barátra tett szert. Nyugodt melegszívű megbízható fiú volt, akire mindig mindenben lehetett számítani. A szerelmet épp, hogy csak megismerte, akit megszeretett, azt örökre a szívébe zárta. Kevés ideje jutott a földi életből, de azt a keveset szeretetben, békében, boldogságban élte. Hiánya felfoghatatlan.

Fájó szívvel búcsúznak tőle:

- Édesanyja, Édesapja – Testvére Dorina, férje, Tamás és gyerekeik.

- Nagyszülei

- Keresztanyja Edit, - Ünokatestvére, és jóbarátja Marcell, és barátnője Gyöngyvér

- Nagybátyáid Lajos, Csaba

- Fogadott bátyja Bence

- Barátnőd

A Legjobb barátaid Bendi, Bence, Tamás, barátnője Judit, Zoli és Viki.

Búcsúzik minden közeli és távoli rokonod, barátod, kollégád, osztálytársad.

Búcsúzik mindenki, aki ismert és szeretett, és mindazok, akik elkísértek utolsó utadra.

A barátságról

Bence -Dani legjobb barátjának, akit testvérként szeretett- eszmefuttatása a barátságról.

Nincs emberibb kapcsolat, mely megrendítőbb és mélyebb lenne, mint a barátság. Csak a barát nem hiú, mert minden jót és szépet barátjának akar, nem önmagának. Nincs titkosabb és nemesebb ajándék az életben, mint a szüksézáú, megértő, türelmes és áldozatkész barátság és nincs ritkább. Hát ilyen a mi barátságunk. Azon az éjszakán, amiért most itt állunk, sem engedtem el a kezedet. Pedig te már az angyalok között voltál. Melléd térdepeltem, megsimogattam a buksidat, és azt súgtam a füledbe: Vigyázz magadra! Papika, nagyon szeretlek, majd egyszer fent találkozunk, ne félj, megígértem, anyudékra vigyázok.

Akkor éjszaka rájöttem, hogy az élet egyik legszebb ajándékát kaptam tőled, ami nem más,

mint a feltétel nélküli szeretet. Ezt a nemes ajándékot fel tudom használni az életben. Nem is olyan régen beszélgettünk az élet nagy dolgairól és azt a kérdést tettem fel neked: Dani, szerinted én jó apa lennék? Te szüksézáúan azt felelted: Ebben biztos vagyok. Ez a válasz cseng azóta a fülemben, és ilyenkor felcsillan a remény, hogy igen, tudok még így szeretni. Köszönöm az élettől azt a sok csodás dolgot, amit ketten átélünk és megtapasztalunk és köszönöm, hogy az életed része lettem. Fájó szívvel, de örök baráti szeretettel, ezzel a pár sorral búcsúzó Tőled, drága barátom. Még egyszer utoljára elköszönök tőled, úgy, ahogy minden este írtunk egymásnak üzenetben.

„Jó éjt Papi”

Viszont válasz: „Jó éjt Bátya”

Utóirat: Szerintem ebben az életben nagyott mentünk.....

Az anyanyelv „példaértékű” kihalása

A magyarországi szlovák kisebbség kétségtelenül a világ legveszélyeztetettebb kisebbségei közé tartozik, mivel az anyanyelv elvesztésének tempója a magyarországi szlovákok körében a 20. század második felében egyenesen Guinness Rekordok Könyvébe való. Az elmúlt évtizedekben az ország deklarációk szintjén és részben a jogalkotásban is példaértékű nemzetiségi politikája a gyakorlati életben, a nemzetiségi lét lényegét, azaz a nyelvet

illetően sajnos túl sok pozitívumot nem adott a hazai szlovákságnak, holott e kisebbség képviselői joggal nevezhetők őslakosoknak és egyben maximálisan lojális állampolgároknak. A rendszerváltás után a kisebbségi önkormányzati rendszer létrehozása és a saját intézmények azzal szorosan összefüggő létrehozása és a valamelyest felélénkítette ugyan a tevékenységeket, azonban nem volt képes megállítani az anyanyelv kihalását.

Nem utolsósorban azért, mert a politika egyebek mellett a nemzetiségi törvényt sem igazította a magyarországi kisebbségek igényeihez, inkább a környező országoknak akart receptet kínálni, amelyekben nagyszámú magyar nemzeti kisebbség él.

A magyarországi szlovákok világszerte gondosan bemutatott kvázi kulturális autonómiája papíron talán reménykeltőnek tűnik, a gyakorlatban azonban ezer sebből vérzik, például félállású intézmények jellemzik. Amelyeknek gyakran egyetlen főállású alkalmazottjuk sincs) valamint és főként a pénzeszközök és az egyértelmű garanciák általános éskronikus hiánya jellemzi, főként a magyarországi szlovákok jogos igényeinek vagy szükségleteinek a terén,, miközben az állam

részéről még a status quo is gyakran megsértésre kerül. A magyar politika sajnos sokkal kevesebb figyelmet szentel a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek soraiból származó adófizetőinek, mint a környező államokban élő magyaroknak. A kedvezőtlen magyarországi gazdasági helyzet, hatással van a kisebbségek választott testületeinek működésére is. A magyarországi szlovákok 122 településen választottak szlovák önkormányzatot és a már eleve is alacsony működési támogatás jelentős csökkenését nagyon negatívan éljük meg. Sajnos hasonló a helyzet a magyarországi szlovákok helyi, regionális és országos civilszervezeteinek támogatása terén is.

Fuhl Imre

Nincs választás

A trendek mindig kötelezőek. 70 éve még léteztek egyszemélyes autók is. A szélvédőjük volt egyuttal az ajtójuk is. Azóta minden a gigantizmus irányába halad. Az olajkorszak végéig. Minden mai autó képes 200km/órás sebességre. De ennek csak a fele megengedett. Az 50 cm³-es robogók helyett akár 30-szor erősebb motorok is kaphatók. Az egész (gazdag) világ átült a kerékpárokról az autókba. Kétszemélyes autó nálunk csak a smart de drágább, mint az 5 személyesek, és automata sebváltós. Sem tolni, sem vontatni nem lehet, csak kihívni az autószállítót. A trabik és kis polskik huszon

lóerős motorjaikkal simán 100 km/h fölött mentek. Minden autó helyére befértek. Ma minden szingli minimum 5 személyes autókkal utazik. Esély sincs 1-2 személyes autót venni. Ilyeneket senki nem gyárt. Emiatt a föld folyamatosan melegszik. Ennek ellenére sem kapható semmilyen 1-2 személyes autó. A másik kötelező trend az életfogytig tartó tanulás. A gyerekmunka tilos, pedig a pénzkeresést is csak gyerekkorban lehetne begyakorolni. A tanulással csak a tanulással gyakorolható be.

Losonci Miklós

Szent István Király „Téged magyar kíván”

Mivel a múlt század közepén születtem, azok közé tartozom, akikbe még azt sulykolták, hogy augusztus 20-a „Alkotmányunk ünnepe”. A naptárakban is úgy szerepelt. A sztálini alkotmány hatályba lépését azért tették 1949 augusztus 20-ra, hogy az új „szocialista vívmány” törölje ki egy keresztény nép emlékezetéből az államalapító szent királyt, akit akkoriban csak „I. Istvánként” illet emlegetni, mert maga a szentség fölemlegetése is a szocializmus építése szemszögéből bűnnek számított akkoriban. A lényeg viszont mégis elkerülte az illetékes pártvezető funkcionálisok

figyelmét. Esméik „kifundálásánál” nem számoltak Istennel. Mindszenti bíboros úr nem véletlenül nyugtatta aggódó híveit ilyen szavakkal: - „Hozhatnak a világi hatóságok ilyen meg olyan törvényeket, de azért azt sose feledjék, hogy a történelem orgonáján Isten orgonál!” Alig négy évtized elteltével eljött az ideje, hogy ez az orgonasíp újra megszólalt. Nagyon jól emlékszem alig voltam negyvenéves, mikor még vörös csillag „ékesítette” a magyar címet, de a Szent Jobb már országjárásra indulhatott. Történt ez 1988-ban. 1989. augusztus 20-án újból megtarthattuk a Szent

Jobb körmenetet. Azóta minden évben folytatódik kereszténységünk augusztus 20. országalapító Szent István királyunk méltó megünneplése.

Ehhez viszont ki kívánczik belőlem, tehát hozzá kell, írjam, hogy 1038. évben Szent István

királyunk országfelajánlása nem csak erre az egyharmadára csökkentett területre vonatkozott annak idején. Ezt mind a mai napig Regnum Marianumnak hívják. Ehhez viszont hozzátartoznak az igazságtalan Trianoni döntés által elcsatolt területek is. Erre való tekintettel folytatván az elmélkedésemet a Regnum Marianum alapján egyazon ország állampolgárai vagyunk. Még akkor is, ha hivatalosan más is az állampolgárságunk. Ezen elmélkedésen túl menvén, kijelenthetjük, hogy Szent István napja nem csak a magyarság, de a Mária Országát alkotó összes nemzetiség igen szép egységünnepe.

F R

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

- Soha ne ítéld meg egy másik embert, míg egy mérföldet nem jártál a cipőjében.
- Olyan nincs, hogy semmi sem történik. Nincsenek átlagos pillanatok.
- Nem igazság, hogy a ráncok éppen a mosoly nyomán jelennek meg.
- Jobb megtenni és megbánni, mint megbánni, hogy nem tettem meg.
- Az álmok valóra is válhatnak, különben a természet nem ösztönözné bennünket arra, hogy álmodjunk.

- Az anya a család szíve és mosolya a szívverés.
- Ki magasan szárnyal kicsinek látszik azoknak a szemében kik nem tudnak repülni.
- A világot kívánd, a teret, több nem kell, de nem is kell kevesebb!
- Ha megszünsz álmodni, megszünsz élni.
- Ne vágd el azt, amit kibogozhatsz.
- Kinek gyümölcsre fáj a foga, másszon fel a fára.
- Többen fülnek bele a pohárba, mint a tengerbe.

Pilisszentlászló Szülőfalunk monográfiája

Születési etnográfiai adatok 1775-től napjainkig. Összegyűjtötte, szerkesztette és kiadta: Franyó Rudolf. Az adatok megszerzése is hatalmas nehézségekbe ütközött, mert a források számtalanszor hiányosak voltak Egyetlen évszám megszerzése is időnként valóságos nyomozást igényelt, mert például nem az elhalálozás éve volt feltüntetve, hanem a becsült életkor. Ami „természetesen” évekkal hosszabb volt a valóságnál. A könyv előszavában Jozef Schwarz

szintén felsorolja az adatszerzés nehézségeit, és utána a bevezetőjében a szerző is megnevezi azokat. A legelső bejegyzés még szlovák helyesírással történt. Horni, de négy év múlva pedig már Hornyák magyar helyesírással. Az 1775-ös évből még három Frano családnevű bejegyzést találunk. Ami mind az 507. leszármazottnál azonos alakban szerepel. A Holba első bejegyzés 1776 családnév rövidsége miatt végig változatlan, de az 1776-os Dombay hat év múlva már Dombaj

formában szerepel.

Az 1707 – es Elsík családnév azóta is változatlan. A legelső Kocskovszky 1779 – ben született, Kostkovsky családnévű apától, de 1779-ben már Kostnovszky változat is megjelenik, sőt még ez évben a Kocskovszky is. Három év múlva pedig már a Kofnovszky alak is. Egy év múlva az y végződésű Kotskovsky alak is. Egy év múlva az i végződésű Kotkovski kezdődik felváltva az y-os végződésűekkel. Még ebben az évben megjelennek

a Kotskovsky családnévűek is az 1799-es évben. Az 1775-ös Polák vezetéknevét hét év múlva már Polyák, de a lánya újra Polák. Ember legyen a talpán, aki eligazodik ebben a sokszínűségben. A start évében három Franyó nevű szerepel rövid o-val 1775 – 1844 – ig, de 1845-től már kizárólag csak hosszú ó –val. Ami

még feltűnőbb a Roka családnév is rövid o-s. A Volf pedig szimpla v-s. Szinte minden oldalra jut egy „törvénytelen” bejegyzés, ami ma a házasságon kívülit jelenti. Jellemzőek a vallási eredetű keresztnévek Mária, József, János, István, Mihály, János, András, Ilona. A betegségek legtöbbször szintén latinul lettek bejegyezve. Amit a szerző az előszavában magyarul is megmagyaráz. Az anyakönyvek mártogatós tollal íródtak. Gyönyörű szépírással. (Én is az 1961 – es évtől még csak így tanultam írni.) Az 1869-es évi püspöki körrendelet folytán az anyakönyvek magyar nyelven íródtak. A könyv a születési, házassági és halotti anyakönyvek egyesítésével készült. Aminek nehézségeit könnyen elképzelhetjük. Tekintettel az azonos vezetékek és keresztnévekre is. Ami tovább nehezítette az adatok egyesítését, azonosítását. A szlovák nyelvűek, de rövid családnév arányosan kevés helyesírási hibás változattal szerepelnek. Minél hosszabb egy családnév, annál több helyesírási hibás változattal fordul elő. 1775-től eleinte nagyon kevés keresztnév ismétlődik, de 1892-től látványosan változatossá válik a keresztnévek választéka, amely mind a mai napig megmaradt. A

hagyományos keresztnévek mellett teljesen általánossá vált az extrém egyedi keresztnévek használata, Külön érdekesség, hogy a Pilisszentlászlón születtek, elköltözési helye is fel van tüntetve. Jellemző a családnevekhez való ragaszkodás. Eltekintve a folyamatos elírásoktól. Névelírás alig figyelhető meg, azok viszont a Pilisszentlászlóról elköltözöttek között találhatók. Schindrákból – Kertész, Fercsekből Fenyvesi, Franyóból – Ferenci, Novoszedlákából – Nádor). Érdekes a halálokok feltüntetése. Időnként tréfás

történetekkel. A XX. századig alig fordul elő ki vagy beköltözés a faluba. Azóta viszont teljesen általánossá vált. Az ezredforduló előtt a gyerekszám látványosan csökkent. A folyamat már a II. világháborútól kezdve kezdett látványosan csökkenni. Ez a folyamat már a II. világháborútól kezdve itt, is mint az egész

országban megfigyelhető. Erősödő tendenciával. A csökkenés az utolsó száz évben itt is folyamatos. A születési anyakönyvből kitűnik, hogy a falut szlovákok alapították. Jelenleg magyar, német és délszláv családnevek is általánosak. Végezetül néhány érdekes bejegyzés: „Kapával fejbe ütve, barázda vita miatt”. „Fáról leesvén megszűnt káromkodni”. Házasság által törvényesítve. Pesti hídfőnél Dunában elvesztek”. „Visgrádi kőbányában”. Bábaasszony által megkeresztelve” „Zsidónak vasárnap bort szállított és Izbégen kocsija felborult”. „Férje két éve a fronton, oszt gyermeket szült, és ráadásul református embertől”! „Albán fronton meghalt” Református temetés,” Vasárnap szénát gyűjtött és a villám belé csapott. Bölcsőből kiesett. „Gyilkosság csendőrszurony által Kúthajtókar fejbe vágta. „Határban találták”. Erdőben találták holtan”. „Utóházasság 1930”. „Bükkipusztai gyilkosság egyik áldozata. Öt főnél: -Háborús löszer áldozata.” –

Bérmálás Léván Református temetés,” és még nagyon sok egyéb érdekes bejegyzés.

Leggyakoribb családneveink szám szerinti sorrendben

Losonci Miklós barátom, ki rendszeresen írja igen érdekes közkezdelt cikkeit, kérésemre nem kevés munkával kigyűjtötte a fent jelzett könyvemből a leggyakoribb családneveinket nevenként kigyűjtve szám szerint azokat, akik 1775. április 14 től 2010. szeptember 15-ig itt lettek anyakönyvezve. A nevek a jelenkori írásmóddal vannak felfűtűtetve. Tehát a némi kerekítéssel 250 év alatt a leggyakoribb családnév a Dombai, (Dombaj) 613 gyermek született ilyen nevű családba. Második a Kosznovszki (Kofnovszky – Kofnovszki) ilyen családnévvel 589 gyermek született. 507 gyerekszületéssel a Franyó (Frano-Franyo) a harmadik helyezett. A további sorrend : Hornyák 359, Elsík 285, Petkó 201, Kis 201, Holba 167, Dankovics 150, Varga 148, Szlovák 124, Krkos 108, Kovalszki 100, Németh 90, Kollár 124, Vanyák 73, Kovácsik 71, Csernyik 70, Hupek

68, Vrchovina 51, Genszki 48, Potlácsko 47, Rezsnyák 40, Valent 28, Janitsek 28, Szabó 24, Majnek 21, Visnyovszki 20, Dolák 19, Pintér 18, Kalauz 17, Balogh 17, Skuta 17, Jámbor 15, Bánóczy 15, Antalits 15, Necsnik 14, Kovács 13, Novoszedlák 13.

A leggyakoribb keresztnéveink szám szerint

Mária 474, József 462, János 428, Anna 362, Katalin 334, István, 285, Mihály 265, András 226, Ilona 179. György 115, László 100, Heléna 86, Pál 82, Erzsébet 76, Terézia 73, Júlia 72, Éva 65, Margit 63, Veronika 43, Béla 43, Tamás 41, Rozália 41, Gábor 35, Magdolna 30, Gizella 30, Zsuzsanna 29, Ádám 29, Emilia 27, Judit 25, Irén 21, Róza 20, Antal 19, Lília 19.

A nevekből kitűnik, hogy kizárólag csak keresztyéni nevek lettek keresztelve az újszülöttek.

Losonci Miklós

Vándortábor 2023

Pilisszentlászló Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai visszatérően ellenőrizték a Pilisszentlászlon kialakított vándortábort. Ezt a tevékenységet minden évben végezzük, annak érdekében, hogy az ide, látogató gyermekek nyugodtan nyaralhassanak és a kirándulások alatt a táborban hagyott tárgyaikat ne érje kár.

Több alkalommal önálló szolgálat keretében a Polgárőrség a Pilisszentlászló vándortábor helyszínén mozgóellenőrzést végzett. Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársával is végeztünk ott helyszíni ellenőrzést.

A vándortábor területén semmilyen említeni való közbiztonságot veszélyeztető cselekmény nem történt.

Pilisszentlászló, 2023. augusztus 26.

Pilisszentlászló Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A gonosz mostoha

Ilyet csak a gonosz mostoha csinál, egy édesanya nem!!!

Sajnálom, hogy nem sikerült fényképet készítenem erről az esetről, de azért igazán elgondolkoztam azon, hogy az emberi butaság, felelőtlenség, az étellel való játék, vagy a vezetői engedélyre való alkalmatlanság milyen messzire jutott.

Egy egyterű személygépjárműben utazott a vezető nő, aki nem volt bekötve és kettő kislány. A kislányok kb. 3 és 5 évesek lehettek. A kisebbik ült az első ülésben bekötetlenül, míg a nagyobb kislány állt előtte a műszerfalnál, hol háttal, hol szemben a menetiránynak. Úgy látszik, hogy gonosz mostoha lehetett a nő. mert veszélynek tette

ki a kis lányok egészségét, életét. Ilyen még a bébiszitter sem mer tenni, első a rábízott gyermek egészsége és élete. Ilyet csak a meséből ismeret gonosz mostoha, vagy az Amerikai horror történetekben lehet tapasztalni a mostoháktól. Egy anya annyira szereti a gyermekeit, hogy azokért mindent megtenne, és szándékosan nem veszélyeztetni az életüket. Ilyenkor hiányzik az a joggyakorlat, a jogszabálysértés elkövetés eszközét el lehet kobozni és a vezetői engedély végleg, vagy addig visszavonni, ameddig a kisgyermek el nem éri a felnőtt kort.

Úgy látszik nincs elég közlekedési tragédia, amely intő jel lenne az ilyen személyek számára.

Együttműködés

2023. szeptember 03-án a Visegrádi és a Pilisszentlászlói Polgárőr egyesületek vezetői közös feladat megbeszélésen és egyeztetésen vettek részt Visegrádon Illés Miklós Attila elnök meghívására. A két szervezet vezetése átbeszélte az aktuális feladatokat, a jövőbeli együttműködés kereteit. A két szervezet együttműködése a térség közbiztonságának erősítéséhez járul hozzá. Az együttműködés jó példával szolgálhat a térség

polgárőrségeinek együttműködéséhez és ezáltal a lakosok biztonságérzetének további erősítéséhez. A megbeszélést követő közös ebéd alatt további megbeszéléseket folytattak az elnökök és elnökhelyettesek.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Fordítás Maros Madacsov-tól

Miért nem járnak a gyerekek születésüktől

Mikor ősanyánknak Évának megszületett első gyermeke, nagyon örült neki, állandóan pesztrálta és hordta kezeiben. Odemegy hozzá az Úr Isten és mondja:

- Ne hordd állandóan, enged le a földre, had járjon egyedül! Éva kételkedik: - Ő még nem tud járni, és ahogy elengedem elesik, hiszen még nagyon gyengécske.

- Akkor tehát tartson egy évig és egy napig amíg , megtanul járni, te hitetlen!

- Így mondta az Úr Isten. És ezért van hogy a világon: az anyáknak gondoznia kell a gyermeket, egy évet és egy napot, míg tanul állni és járni saját lábacskaín.

Irigy méh

Mikor az Úr Isten megteremtette a méhet, mondta:

- Hordj mézet magadnak és az embereknek!

Méh hordott mézet egy egész odúval, annyira

teli, hogy abba már egy kisújnyival sem fért. Irigylte, hogy az emberekkel meg kell osztania, elrepült ezért Isten trónjához és kérte:

- Uram add, hoigy meghaljon minden ember, akit megszúrok fullánkommal!

- Miért akarod, hogy a fullánkod gyilkos szerszám legyen?

-Azért, hogy senki ne érjen saját édes mézemhez, hogy az összes nekem maradjon!

- Ó, méhecske, méhecske, milyen irigy és fősvény vagy!- Ligetekben és réteken mindig lesz elég virág édes nedűvel, minden évben szedhetsz fel elég mézet magadnak és az embereknek. Ezért magad halsz meg, ha valakibe beleszúrod a fullánkod!

Méh szomorúan fordult haza, de szófogadatlan nem lehetett. Ettől kezdve az a méh, aki Isten parancsát nem fogadja meg és megszúr valakit fullankjával, rövid időn belül elpusztul.

Pacsirta

Ádám jó gazda, mert tud jól szántani és van lova, de ennek ellenére munkája a mezőn nem igazán szerez örömet neki.

Hozzá jön az Úr Isten és kérdezi:

- Hogyan tetszik a mezei munka?

- Nehéz munka ez – sóhajt fel Ádám. - Nem egyszer izzadság folyik az arcomon. De ehhez is hozzászoknék, csak ne lenne olyan szomorkás.

- Vigaszra vársz, meglesz a vigasztalásod!

Ekkor az Úr Isten lehajolt a földhöz, vett egy göröngyöt, melyre előtte leesett csappnyi izzadság Ádám homlokáról, és feldobta a levegőbe.

És lám a földből hirtelen összes madárka lett amely elkezdett kedvesen énekelni és vidáman csapkodott

szárnyaival Ádám körül.

Azóta a kicsi pacsirta, vigasztalja tavasszal a földműveseket a mezőkön.

Minisztériumok

Minisztériumoknak hívtuk a Kádár rendszerben a minisztériumokat, mert mindegyik minisztérium rentábilis volt, miközben a képviseltjeik: az ipar, a mezőgazdaság, a bányászat mind ráfizetéses volt – szerintük. Ma Németországban külön integrációs minisztérium van, de nincs integráció, mert a migránsok nem akarnak integrálódni, és egyre kevésbé vannak erre rászorulva, ahogy nő az arányuk. Irakban viszont mártírügyi minisztérium volt, ahol a mártírhaltak ügyes-bajos dolgait intézték. Jelenleg csak azok számítanak Európában

„menekülteknek” akik a saját hazájukat már teljesen szétverték, vagy szétverették. Bejutva itt is ezt folytatják. Például a szírek (és ukránok, stb.) Viszont a világ országainak a fele kibocsájtó, a másik fele tranzit vagy befogadó.. Schengenn eleve örültség volt a nemzetek számára. A tőkéseknek most is „bomba üzlet” a káosz, anarchia, amit a határtalanság, törvénytelenység okoz. Így-vagy úgy Schengen is elmúlik majd.

Losonci Miklós

Az Óbuda Tsz

A rendszerváltás előtt az agromónusa voltam. A budai központunkban volt egy útlevel-osztály is (két telefon készülékkel, amikor magánszemélyeknek még vonalas telefonjuk sem lehetett)

Akkoriban csak kétféleképpen lehetett nyugatra járni, ezért volt az Óbuda Tsz-nek Cipruson narancs ültetvénye. A „jó elvtársak ott nyaralhattak évente is munka címszóval. Az elnök vadász haverja volt Kádárnak. Ezért évekig szórhattuk a műtrágyát, ami 100 szor drágább volt a földi szórásnál, de a

pénz nem számított a vadászbarátság miatt a pénz korlátlanul rendelkezésre állt. Egy „légi óra” költsége félévi fizetésemmel volt egyenlő. Trabanttal fuvaroztam a pilótákat. A negyedik fokozat gyorsan kikopott, ezért ritkán vettem ki negyedikből, mert órákig nem vette be újra. Kénytelen voltam négyessel kanyarodni is emiatt. „Harminc éve repülünk, de ilyen haálfélelmünk még sosem volt mint a trabantodban”. Mondták a pilóták.

Losonci Miklós

Szeptemberi népszokások, hagyományok

Szeptember a régi római naptárban a hetedik hónap volt, elnevezése a latin septem (hét) számnévből ered, (latin September, September mensis = „Hetedik”, „Hetedik hónap”). Ezt a nevet akkor is megtartotta, amikor már a kilencedik hónappá lépett elő, kivéve egy rövid időszakot, amikor Nero Germanicus császár önmagáról Germanicusnak nevezte el. Régi magyar elnevezése: őszelő, Földanya hava, mérleg hava, Szent Mihály hava. Noha szeptember mind a földműves lét, mint csillagászat és a naptár szempontjából jeles hónap, nem dúskál római ünnepekben.

A legjelentősebb római ünnep: a capitoliumi triász. Amikor is a rómaiak szeptember Idusán, azaz szeptember 13 –án megemlékeztek Iuppiter, Iuno és Minerva templomának felavatásáról, ami a római patríciusok istenhármasának egy háromhajós

temploma a Capitolium, amit az etruszk Targuinius Superbus király építtetett.

Szeptemberi jeles napok: Szeptember 1. – Egyed napja: 1 –jén kezdték meg a búza, másutt a rozs vetését. A néphit szerint, ha e napon vetik el a búzát bő termésre, számíthatnak. Időjárás - jósló is ez a nap, ha esik, akkor esős lesz az ősz, ha nem esik, akkor száraz őszre számítottak. Ha karácsonykor szerették volna levágni a disznót, akkor e napon fogták hízóra.

Szeptember 8. – Kisasszony napja: Szűz Mária születésének napja. A 11. század óta tartják számon. Sok helyütt a nap volt a cselédek szolgálatba lépésének ideje. Egyes helyeken, e napon kezdték meg a gabona vetését, e napra

virradó éjszaka kitették a vetőmagot, hogy azt az Úristen szentelése fogja meg.

Ez a nap jelezte a dióverés kezdetét, és a fecskék útra kelését is. Időjárásjósló napnak is tartják, mert ha e napon bugyborékosan esett az eső, akkor a néphit szerint csapadékos ősz várt rájuk.

Szeptember 12. – Mária napja: Szűz Mária neve napja. Az újkorban Bécs felszabadulása után vált a török alóli felszabadulás ünnepévé, kultusza rohamosan terjedt, amit a passauai Máriahilf (Segítő Boldogasszony) kegykép ihlette, ami előtt a hagyomány szerint 1683-ban Lipót császár Bécs ostroma alatt imádkozott a győzelemért. Szeptember 15. – Hétfájdalmú Szűzanya: Mária anyai fájdalmára való emlékezés. Az Ómagyar Máriasíralom ennek a kultusznak állít emléket.

Szeptember 21. – Máté napja: Máté evangélista napja. Sok helyütt például a Bánátban e héten, kezdték meg az őszi búza vetését, amit a férfiak szinte szótlanul, majd a munka végeztével magasra dobták a vetőabroszt, hogy akkorára nőjön a búza. Másutt azonban ekkor nem szántottak, mert úgy vélték, akkor a földet fel fogja verni a gaz. Göcsejben is pelvahétnak nevezték. Az e napi tiszta időből pl. a szerémségi szőlősgazdák jó bor termésre következtettek.

Szeptember 29. – Szent Mihály napja: Szent Mihály arkangyal ünnepe, aki a hagyomány szerint a túlvilágra érkező lélek bírja és kísérelője. Vele függ össze a hordozható ravatal Szent Mihály lova elnevezés is.

Sebesülésem 1968 Prága

Szolgálat közben megpihenni, illetve szükségletünket elvégezni, rendszeresen, azonos időközben a már említett Vencel-tér feletti nagy parkolóba jártunk. A parkoló Vencel-tér felőli oldalán a kornak megfelelő igen jól felszerelt illemhely volt található. Ezt szoktuk használni, tehát a gépkocsivezetőink minél közelebb igyekeztek kerülni hozzá.

A lokátoros kocsikat különösen gyűlölte a lakosság.

Ennek ékes bizonyítéka az alábbi esetünk is:

Megmozgatni csontjainkat ehhez a parkolóhoz tértünk be.

Én szálltam ki elsőnek. Ekkor a lokátoros kocsinktól a parkoló túloldalán, lévő úton elhajtott

velem szemben egy platós kocsit majd rögtön valami robbanást láttam-hallottam. A bal kezem csuklóján egy csípést éreztem. Fekhúztam zubbonyom ujját, és láttam, hogy erősen vérzik. Oldalt álltam az ajtó elől, majd jobb kezemmel elszorítottam a megsérült eremet a sérülés felett. Ez erősen csökkentette a vérzést. Bajtársaim meglátták sebesülésemet. Pillanatokon belül előkerült az alumínium mentőláda, és a százados elvtárs személyesen szorította le a lábában talált gumicsővel. A csuklómon lévő megsérült eremet. Nemsokára odarohant szintén mentőládával kezében a szovjet gépkocsizó lövészektől a szanitéc. Nemes egyszerűséggel leültetett a gépkocsi lépcsőjére, majd valamelyik bajtárssegédje kezébe adta a mentőládát és neki látott az elsősegélynek.

Vencel tér Szent Vencel lovasszobrával. Bal oldalt volt a nagy parkoló, ahol pihenőidőnket szoktuk tölteni.

Néhány „job tvojú mat!” Káromkodással – szidalmazással rögtön kiosztotta segédjeinek a munkát. Egyik a karomat fogta vízszintes helyzetben és szorította az eremet, amely szerencsére hosszanti irányban volt megvágva valami aprócska lemez szilánktól. A másik lerakta a mentőládát a főtishti kocsiból sebtében odahozott asztalkára.

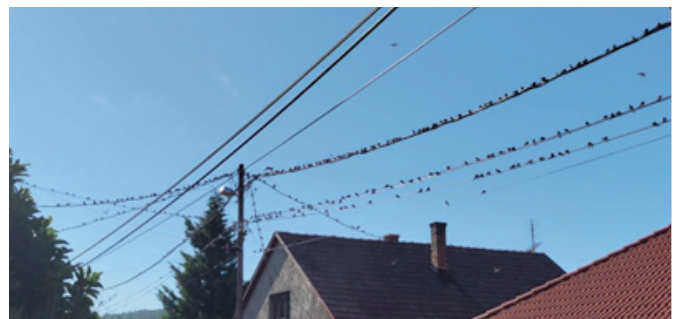
A szovjet szanitéc kiválogatott az U alakú kapcsokból, két egyformát. Másik segédje törölgette véretem a sebről. Nos, a szanitéc sokat nem variált. Fogta az egyik csipeszt és fogóval, összeszorította a vérző sebemet. Mikor a széles csipeszt érzéstelenítés nélkül beleszorította kezembe, az egyszerű lapos fogóval borzalmas fájdalmat éreztem. Aztán még egy csipesz még egy szorítás, még egy óriási fájdalom és kész volt a „műtét”. Fertőtlenítésnek meglocsolta jóddal. Ez fájt ám igazán. Bekötözte a sebet, majd felette egy szorítókötést tett.

Ezt befejezve: - Ocsen charasó, Vengri soldát! – mondással vállamra csapott és elment. Fájdalomcsillapítónak az oroszul jól beszélő századosunk, aki a lokátoros kocsink parancsnoka volt a kulacsábólegy bádogosbőgrébe vodkát töltött, majd mosolyogva mondta: - Fájdalomcsillapítónak ezt húzza le Franyó elvtárs!

Nos a háromdecis bádogbőgrébe töltött vodka hatására hamar elaludtam, így semmilyen fájdalmat tovább már nem éreztem.

F R

Eresz alatt fecskék fészkeltek

Eresz alatt fecskék fészkelnek. Évekkel ezelőtt elsőnek a jobb oldali fészket rakta föl egy fecskepár. Aztán évekkel később rakták fel a baloldalon láthatót. A legnagyobb örömünkre idén tavasszal készítették el közös összefogással, (mint hajdanában a jóbarátok, rokonok „kalákában” lakóházaikat), szent vándormadárkaink szintén összefogással, készítették el szorgos munkájukkal a középső fészket. Így idén már három család fiókái

keltek útra, vissza délre, a melegebb éghajlatra. Barátaim, ismerőseim szerint idén a nagy hőség miatt hűvösebb helyet keresni előbb keltek útra. Lehetséges, hogy így volt, mert távozásukat követően talán két hét múlva egyik este ismét itt szállingóztak fészkeik körül, itt is aludtak, majd korán reggel ismét útrakeltek.

F R

Lépéshátrány

Schröder, német kancellárként támogatta Törökország felvételét az Európai Unióba. Ezzel a törökök bevándorlását is. Merkel asszony ezeket ellenezte, ezért őt szavazták meg új kancellárnak. Ígéretéről megfélemezve kijelentette, hogy „nincs felső határa a bevándorlásnak”. A mai német kancellár Scholz egyenesen bevándorló országnak nevezte Németországot. Most Merkel kezdi ellenezni a bevándorlást, de nem tesz ellene senki semmit. Átengedve a gazdag világot a nincstelen migránsoknak, és ők erőszakkal meg is tartják. Nyugat – Európa a megszállóik jogairól moralizál, ez alatt a leendő elnyomóik és kizsákmányolóik

kezelhetetlen mennyiségben özönlenek befelé. A NATO, a fronttext a visszafordítás helyett befelé terelik őket. Ez alatt mi Európaiak egyre távolodunk egymástól. A migránsok beözönlése miatt. Amíg mi magyarok tanuljuk a nyugati nyelveket, az alatt a négerek és muszlimok elfoglalják őket. A békés Európai Unió polgárháborús világ únióvá válik, mert gazdag volt, de nem védekezik. Polgárháborúkból érkezett „menekültek ellen.” Az EU inportálja a polgárháborújukat is. A védekezés költségét az ellátásukra költi az EU.

Losonci Miklós

A bűn és a büntetés

Kevesen és keveset foglalkoztak egy igen lényeges, sokatmondó körülménnyel, mégpedig a merénylők büntetésével.

Az emberiség történelmében szerepet játszó egyik legősibb jogelv, amelyet Európában a „tálió” (azaz: a tükrözés) elvének hívnak, de a büntetési szemlélet maga megtalálható valamennyi kultúrkörben. Lényege, hogy a büntetésnek mintegy „tükröznie” kell a bűnt, amiért kiszabták – gondoljunk csak a számos iszlám országban ma is kézlevágással büntetett tolvajokra. A tálió elvét azonban távolról sem alkalmazták ennyire „direkt” módon, idővel sokkal elvontabbá és

differenciáltabbá vált a büntetéseknel betöltött szerepe. A bűnös megvakítása például azt, is tükrözhetette, hogy olyasmire vetette a szemét, ami nem illette meg, kezének levágása pedig jelenthette azt is, hogy olyasvalakire emelte a kezét, akinek életére törni a legnagyobb bűn. Itt pedig újlag

visszatérünk a középkorban legsúlyosabbnak tartott bűncselekményhez, a hűtlenséghez, amely elsősorban az uralkodó sérthetetlen személye elleni támadást jelentette.

Vazul és hoppon maradt merénylőtársai büntetését többféleképpen is leírták, ám e forrásokat semmiképpen nem kezelhetjük fenntartások nélkül. A Kislegenda szerint az István udvarában elfogott merénylőket megvakították, és jobbjukat levágták, Hartvik püspök pedig a büntetésről semmit nem ír. Az, egykorú forrásnak tekinthető, bajorországi Altaichi Évkönyvek csupán vakítást említenek, kézlevágásról, főleg fülbe való ólom-öntésről nincs bennük szó.

Talán az a leghelyesebb, ha megintcsak István személyiségéből indulunk ki.

Érdekes, hogy a merénylők büntetésének egyik

eleme - a kézlevágás - első törvénykönyvének a hamis esküről szóló 17. szakaszából köszön vissza. Itt egyébként megint a tálió elvének elvontabb alkalmazását látjuk: nem nehéz párhuzamot vonni az esküre emelt kéz valósága, és a hamis esküvés miatt porba hulló kéz szimbolikája között. Megjegyzendő, hogy ez a büntetés a „tehetősekre”, azaz az előkelőkre vonatkozott, márpedig a merénylők közéjük tartoztak, és a korabeli szokások szerint nyilván hűségesküt is tettek a királynak.

Második törvénykönyvének ugyancsak 17. szakasza a hűtlenségbe esettekről annyiban rendelkezik, hogy azokat minden hívő közösségből rekesszék ki, és ne lellessenek menedéket az egyháznál sem. Ez ma talán nem hangzik túl keményen, abban az időben azonban az ilyen személy teljesen társadalmon kívülivé vált, javai felett minden jogát elvesztette, és bárki

büntetlenül megölhette. Legtöbbünknek eszébe sem jutna, hogy ez a rendelkezés voltaképpen rendkívül frappáns elhárítása az igazságszolgáltatás előtt álló legfőbb akadálnak; ugyanis a hűtlenségre, különösen a királyra való támadásra gyakorlatilag csupán a legmagasabb rangú személyeknek lehetett alkalma és indítéka. Egy sok ezer holdat és jobbágyot, esetleg több várat is birtokoló, erős katonai kísérettel rendelkező főurat pedig mégsem tud fülöncsípni akármelyik poroszló. Egészen más volt a helyzet azonban, ha az illető kirekesztetté vált. Az emberi természet ismeretében előbb vagy utóbb (inkább előbb...) biztosan akadt valaki, aki a törvény kezére adja, vagy saját kezűleg szolgáltat rajta igazságot.

Abban az időben azonban még igen nagy volt a szokásjog ereje, a királyt pedig a kivételes

helyzetekben megillette az egyedi törvényhozói teljhatalom (plenipotentia) joga. A merénylet-kísérlettel beállt helyzet mindenképpen kivételesnek számított, és István élt is előjogával. Senkire, nem szabott ki halálos ítéletet. Ha abból indulunk ki, hogy feltehetően következetes volt – márpedig egész életében az volt! Akkor a trónra szemet vető Vazul szenvedte el a vakítást, a királyra kezet emelő illetve esküjüket megszegő főemberek pedig jobb karjuk levágásával bűnhődtek. Abban az időben teljesen szokásos és törvényes büntetést szenvedték el tehát – bármily meglepően hangzik azonban, a törvény mégsem sújtott le rájuk teljes szigorával. Az akkori viszonyok között ugyanis a csonkítások legfeljebb megelőzték volna a hasonlóan kegyetlen halálbüntetést.

A kor szokásai szerint az összeesküvők családtagjai – különösen fiúgyermekai – is komolyan számíthattak arra, hogy egyszerűen felkoncolják őket; Vazul három fiát azonban István csupán száműzte. Utólag egyetlen rendelkezése bizonyult hibásnak: a másik unokaöcsöt, nővérének és a velencei dogénak fiát, Orseolo Pétert.

Orseolo Pétert tette örökösévé, akinek rövid és dicstelen uralkodása után megint valódi Árpád-fiak kerültek a magyar trónra. Hogy Vazullal szemben nem az öncélú bosszú vezérelte, az is mutatja, hogy az István halála után még további két és fél

évszázadig uralkodó Árpád-ház királyai közvetlenül Vazul fiainak leszármazottai voltak.

A sajátos középkori gondolkodásmód ismeretében még valamire rá kell mutatnunk: az életben hagyott merénylet így István szándéka szerint nem kárhoztak el, idejük és alkalmuk maradt a bűnbánatra, esélyük volt tehát arra, hogy haláluk után az örök életet

elnyerve ne a pokolba, hanem a mennyországba jussanak.

Szent István – a magyarok legnagyobb szerencséje

Úgy gondoljuk, egy István-léptékű történelmi személyiség tettei, a múltó időtől függetlenül, mindig hordoznak valamilyen üzenetet az utókor számára. Magatartásából és intézkedéseiből ma is előcsillan az örök érvényű igazság: az „árkokat” valóban be kell tudni temetni. A sérelmet, a bűnt törvényes eszközökkel meg kell torolni, de tudni kell tovább lépni is, hiszen - képletesen szólva - valamennyien egy családhoz tartozunk.

Istvánnak a fiához írott Intelmei szerint „Légy irgalmas mindenkire, aki erőszakot szenved, lélekben soha ne feledkezz meg ama isteni intelemről, hogy irgalmasságot akarok, nem

áldozatot. Légy kíméletes mindenkivel szemben, ne csak a hatalmasokkal, hanem azokkal szemben is, akik híján vannak a hatalomnak.”

Aligha kerülhetjük meg a kérdést: mindenkori politikusaink és vezetőink közül vajon hányan olvasták valaha is Szent István szavait? Vajon hányan vannak a hatalmasok közül olyanok, akik átérzik gondolatainak igazságát és követik is azok szellemét?

Úgy tűnik, még mindig igen kevesen, pedig, volt rá ezer évük!

Dr. Csere Péter

Van ilyen bicikli

Harminc éve vettem ezt a tayvani csodát. A racsnit egyhét után ment szét. Mert 80 kg.-ra volt méretezve, de én 100 vagyok plusz a szatyor. A sebváltó egy hónap után ment szét. Így egyetlen bovdén sem kellett már, mert még mind a kétlábam leér a földre, ha meg akarok állni. Szóval egy felnőtt BMX lett belőle egyetlen hónap alatt.

Lámpa sosem volt a sportbringákon. 30 éve használok úton útfélen, járdán V 2-es sebességgel. Amíg gyalogos sebességgel hasítok, addig sosem meszelnek le. Nem kihívás! Patinás színe lett, de egyáltalán nincs szét rohadva. Évi 365 napon bevásárolok vele. Beépített sebváltás. A combomban van a beépített sebváltója. Egyetlen. Egyetlen sebességes. BMX racsnival. A fék az is a két lábam, ha leteszem a földre. Sárhányók is fölősegesek 5 kilométer óránkénti sebesség mellett. Csomagtartók a szatyrok és tarisznyák. Falun belül ez a tökéletes jármű. Határozottan sokkal gyorsabb, mintha gyalogolnék. Ami a legfontosabb, hogy ne legyen a terep hegyes-völgyes. Másfelől a távgyaloglók sokkal gyorsabbak a biciginél – szerintem még a kocogóknál is. Ha az erdő alatt laknék semmi hasznát, nem venném a bringának, de a Duna-Parton abszolút használható.

Losonci Miklós

Gondolatok a pilisi szlovákságról

A jelenlegi Magyarország északkeleti Dunántúli Dunakanyari részének jobb oldalán lévő területet nevezzük Pilisnek. A jelenlegi történelemnek mintegy 1500 éves szlovák összefüggése van ezen a vidéken. Egyetlen szóval sem szabad vitatni egyéb etnikumok és népek részvételét Pilis történelmének kialakulásában, de addig, amíg leginkább a magyarok és németek jelenléte tisztesen elismert, a szlovákok különböző indokok

miatt eltűnedeznek az archívumok és könyvek homályában. Ettől függetlenül bizonyított tény, hogy a szlovákság már 1500 évvel ezelőtt is jelen volt ezen a vidéken. A népvándorlás utolsó hullámaként 567-ben avarok hatoltak be az elpusztított Pannóniába. Jellemző erre a harcok népre az a levél, amelyben térfoglalásukat a bizánci császárral közölték. Több mint kétszáz évig tartó rabló kalandozásaiknak Nagy Károly fia, Pippin vetett véget. Ezt követően maradványaik beleolvadtak a Pannóniába hatoló szláv törzsekbe, majd végül a honfoglaló magyarság a szlávokkal együtt magába olvasztotta őket.

A honfoglaló magyarok, az őket megelőző népektől eltérően nem pusztították el a városokat. A magyarok és a szlávok gyorsan összeolvadtak. A magyar törzsszövetségnek – a nomád pásztornépek szokása szerint – két fejedelme volt: Árpád és Kurszán. Kurszán népe a Duna-kanyarnál, a Szentendrei-sziget védelmére települt le. Tehát a szlovákok akkor már itt voltak. Ezt támassza alá az, hogy a Pilis szó is a szlovák ples (kopasz, tar)

elnevezésből származik. Ezzel kapcsolatban egy idézet Dr. Békefi Remig a pécsi ciszterci gimnázium tanáráról:

„Határozottan állíthatjuk, hogy a pilis szót a szlávoktól vettük át.”

Így van ez Visehrad-Visehrad, Kesztúc,-Kesztölc, Hut–Huta, Szenondrej-Szentendre, és nagyon sok földrajzi elnevezéssel és a letelepedéshez szükséges eszközökkel, építmények tartozékaival is: lopata -lapát, villi – villa, kosza – kasza, klepács-kalapács, robota-robot, szeno – széna, szlama – szalma, szlanyina- szalonna, sunka-sonka klobáska-kolbász, sporhelt- sparhelt, ulica, utca, oblok – ablak, komín – kémény, pohár – pohár, tanier – tányér tegla-tégla, csrep-cserép kocs-kocsi csakanya csákány, lata-léc, és sorolhatnánk

oldalakon át. Tehát bátran mondhatjuk, hogy minden letelepedéshez, azaz kultúrélethez használatos tárgyak, munkaeszközök, építési anyagok, megnevezését a már itt élő másfél évszázada bizánci

keresztényhitvallású szlovákoktól vettük át. Svatopluk- (Szenteke), népe már a IX. század derekán, „Bizánc jelét magára vette”! Ezek Koppány szavai voltak, aki másfél századdal később szintén a bizánci őskeresztényi vallást vette fel, tehát megkeresztelkedett, ennek ellenére barbár módon kivégezték, majd felnagyelték.

A leendő király I. István fejedelmi székhelyén, Nyitrán tartózkodott, ahol megismerkedett a szlovák Paznam, később Pázmány, és Hont főispánokkal. Mindkettőjüknek már akkoriban jelentős örökölt birtokaik voltak. Mikor a Koppány elleni harcban a fejedelemnek katonai segítséget nyújtottak, I. István őket terjedelmes birtokokkal ajándékozta meg, némelyek belőlük áterjedtek a jelenlegi Magyarországra. Az utódok általában elmagyarosodtak, de sokan öntudatukat a középkor végéig megőrizték. szlovákságukat.

I. István királyunk szülőhelyén, Ostrigom-Esztergomban alakította ki székhelyét.

Árpád-házi királyaink által több kolostor épült a

Pilisben

Így éltek itt több évszázadon át békességben a magyarsággal és német, délszláv, ruszin és más ajkú nemzetiségekkel. Gondoljunk csak legnagyobb királyunk, az államalapító Szent István király erkölcsi intelmeire Imre királyfihoz:

„Az egynyelvű és egy erkölcsű királyság gyenge és törékeny.”

Szent István királyt követő királyaink más nemzetek királyai is voltak. Így éldegéltek elődeink jóban, rosszban, békességben más nemzetiségekkel. Együtt védték közös hazájukat, a Nagy Magyarországot.

Két és fél évszázad után Visehrad (fellegvár) – Visegrád lett Velké Uhersko- Nagy Magyarország uralkodóinak székhelye.

A tatárdúlás utáni esztendőekben pilisi remetékől

alapította Boldog Özséb az egyetlen magyar alapítású pálos rendet. A rend kolostorai szlovák ajkú elődeink Kestúc-Kesztölc, Mlinky-Pilisszentkereszt,

Santov-Pilisszántó,

Huta-Pilisszentlélek,

Senváclav-Pilisszentlászló településein épültek. A kolostorokban és azok környékén a mohácsi vészt követő török hódoltságig virágzó egyházi életet éltek. A mohácsi csatavesztés után megindult a fejvesztett menekülés a török veszedelem elől. Visegrádot is elhagyta a helyőrség, helyettük pálosok költöztek és ők védték meg 1543-ig a várat a török előcsapatok ellen.

Derék szerzeteseinkkel együtt egész falvak húzódtak északra. A 150 éves török hódoltság után, a Pozsonyhoz közeli Elefantovban lévő pálos kolostorból szerzetesek indultak, hogy hajdani kolostoraikat felderítsék. Kolostoraik helyén erdő által visszahódított romokat találtak. Az erdőirtáshoz és az új élet elkezdéséhez szlovák telepeseket hoztak magukkal. Ekkor tették ismét termővé a másfél évszázad alatt elburjánzott földeket a Dél-alföldön és az ország egyéb területein. II. József (kalapos király) reformjai, mely szerint többek között a pálos rendet is

megszüntette, az országban sehol nem hoztak olyan mélyreható változást, mint a Pilis vidékén.

A 19. században, Buda – Pest épületeinek, hídjainak, és a Duna-rakpart építkezésén a hivatalos jegyzések szerint is 40 000 szlovák ajkú család dolgozott. Esztergom és környéke szintén nagyszabású építkezések színhelye volt ebben a korban.

Levéltári adatok szerint a Napóleon elleni háborúban a Pilisben élő szlovákok is részt vettek. Az 1771. április 9-én készült tanügyi jelentés ékes bizonyítéka Szentendre soknyelvű lakosságának, mely szerint:

- Chladek Miklós nős katolikus tanító - 19 fiút és 11-13 lányt tanít - Írni, olvasni tanítja őket latin, magyar szláv és német nyelven.

Tehát minden kétséget kizáróan a szlovák nevű kántortanító négy nyelvet bírt! Az akkori időkben nemzetiségi ellentétéről nem beszélhetünk.

Minden Pilis környéki település saját nyelven tudó plébánost és kántortanítót kapott. Ennek ékes bizonyítéka a Csobánka Szent-kút kápolnájának oldalán lévő tábla feliratának szövege:

„Prohászka Ottokár püspök úr 1925-ben Nagyboldogasszony napján erről a helyről tartott egy végtében három szentbeszédet: az elsőt magyarul a másodikat németül, a harmadikat tótul.”

Bizonyított tény, hogy minden Pilis környéki településen jelentős létszámban voltak a szlovákok. Például, Pomázon az 1860-ban történt összeírás szerint a 2990 lakosból 1180 szerb, 760 német, 560 szlovák, és csak 360 magyar és 130 zsidó lakott. Befejezésül annyit, hogy a Magyar Állam támogatása ellenére, sajnos elfeledjük elődeink hagyományait és nyelvét.

F R

Kedves Rudko!

A f. év júliusi lapszámot idejében megköszöntem. Kértem egyúttal: adj egy kis szabadságot magadnak, kihagyva az augusztusi lap megjelentetését. Nem fogadtál szót, így kissé megkésve olvashatom ezt. Persze meg is köszönöm és értékelem.

Időszerű témákat pengettél megint. Államalapító, ország-megszervező, szlovákokat is megbecsülő és befogadó Szent Istvánunk; balesetet szenvedő vagy merénylet áldozatává lett Szent Imre; aratás régen (mi öregek még emlékszünk rá); cséplés már vagy még cséplőgéppel; a mindennapi kenyérünk

kialakulás; Nagyboldogasszonyunk. Az én írásom nem is kellett volna.

Félek, szeptemberben is olvashatjuk a KÜRTÖST, tehát megint nem adsz szabadságot magadnak. Pedig ahogy írtam: aki jól akar dolgozni, annak jól kell pihennie is.

Mit kívánjak a nem romló egészség és elkerülő öregség mellé? További jó munkát, vagy egy kis megérdemelt pihenést? Válassz!

"Pilisi" barátsággal: Pali

Hozzászólás a Szent Lőrinc cikkhez

Természetesen nem az augusztus 10-ei, hanem a szeptember 5-ei „pisíl belé a dinnyébe”. „R-es hónapban ne feküdj a földre”. Vagyis szeptember 1-től május 1-ig. A fák fejlődése is csak a szeptemberi Lőrinctől csökken (ha noincs aszály), de csak a lombhulláskor áll le. (A kérgében folytatódik a fotoszintézis a kemény fagyokig.) A rózsák még decemberben is virágozhatnak.) Az augusztusi Lőrinc után átszemzett

gyümölcsmagoncok még hajtást hoznak a nemes rügyekből és lombhullatásigössze is fornak, meg is erősödnek. Lőrinc, fekete humorára emlékeztet az a francia márki, aki a gilotin előtt szólt a nézőknek, hogy számolják, hányat fog még utána kacsintani. Állítólag 16-ot pislantott a feje.

Losonci Miklós

Krumplis kenyér

A rendszerváltás előtt Erdélyben háznál csak ilyet sütöttek. Fűzfa tekenyőben” kelesztették vászonnal letakarva a legyek ellen. Tömegének egyötöde hajában főt, pucolt „pityóka” volt. Így a következő hétig sem száradt ki kenyérruhában tárolóva, és C vitamint is tartalmazott a 20%-nyi „pityóka”. A kemence a kertben volt, bár télen előnyösebb lett volna bent a házban. Mint tudjuk a burgonya nélküli kenyerek egy-két nap után csont szárazak és kemények.

Együtthatók csak együtt hatnak

Kerítés, határőrök, törvények. Bármelyikük hiánya a másik kettőt is hatástalanná teszi.. Ahogy a migráció, és háború ellenesség is csak együtt csökkenti a nemzet csökkenését. Mi legalább védekezünk.

Bécs Belvárosában a pestiskeresztől nyíló utcában van egy katasztrófálisan lepusztult épület. Közelérve vesszük csak észre, rajta a magyar szövegű márványtáblát: ”Ebben a házban szállt meg minden alkalommal II. Rákóczy Ferenc a magyar szabadságharc vezére” Kevesen tudják, hogy Rodostóból többször kérvényezte a hazatérése engedélyezését, de a császár ezt mindig megtagadta.

**Jól szervezett véletlen Prigozin „balesete”.
Avagy...?**

A szögesdrót

Az amerikai farmerek találták fel. A britek építették a legelső koncentrációs táborokat. A búr háborúban a hollandok ellen. Később az oroszok és németek is átvették. A „besétálás” ellen kerítések kellenek.

Régi motoros. Fiatalon csak jáva musztáanggal jártam. Ezért 65 felett vettem egy simssont. Egyből elvittem a szerelőhöz. Közölte hogy ő nem nyúl hozzá, dede diktálja, hogy mit csináljak. Tetőtől talpig olajos lettem. Fizettem egy motornyi összeget. Azután felvettem egy stoppos csajt, amitől kettétört.

Losonci Miklós

**TEGYÜNK EGYÜTT A
PILISSZENTLÁSZLÓI PATIKA
FENNMARADÁSÁÉRT!**

Az önkormányzat az összes lehetőségét felhasználta, hogy a legideálisabb gazdasági környezetet biztosítsa a faluban a gyógyszertár számára, ezért most már **rajtunk, itt lakókon van a sor**, hogy gyógyszereinket és egyéb kiegészítő-készítményeinket helyben vásároljuk meg!

Kérem Önöket, hogy lehetőségeikhez mértén használják a patikát, ahol **dr. Mundi Szilvia** gyógyszerész mindenben áll rendelkezésünkre!

Keressék kéréseikkel, észrevételeikkel, hogy minél magasabb szinten tudjon szolgáltatást nyújtani, ezzel is elősegítve **A GYÓGYSZERTÁR FENNMARADÁSÁT!**

Rohan az idő

Az idő állandóan ugyanolyan tempóval halad, mint hajdanában. Tehát az idő egyformán múlik, csak mi hol gyorsabbnak, hol lassúbbnak érezzük múlását. Ifjú korunkban alkotásunk teljében úgy érezzük, mintha ha gyorsabban fogyna életünk fonala. Így maradt meg a mondás: -„Rohan az idő!” Ez a bölcs mondás történelmi múltunkra is vonatkozik.

1963. mint ipari tanulónak volt lehetőségem, elmenni az iskolánk által szervezett Katona József maradandó alkotására, a Bánk Bán bemutatójára. Éppen akkor, volt kerek 750 éves évfordulója a

Gertrúdisz elleni merényletnek. Ennek bizony most már 60 éve. Már csak ez több mint egy emberöltő. Ilosvay Selymes Péter akinek írásását felhasználta a nagyszalontai költőnk Arany János. Idézete szerint:”-Történt ez úgy hat nyolc emberöltő messzeségben”. Ki tudná azt most napokban kifejezni, - mennyi egy emberöltő. Mikor- milyen korban mennyi idő adta a mértékegységet?

Akkoriban még a király lába előtt, vagy mellette, de mindenesetre alatta vagy jobbra, vagy balra ülő krónikás, naponta írta az eseményeket, amik

megmaradtak. Tehát mi utódok, most elemezhetjük úgy, ahogy akarjuk. Számos történész barátom erre azt szokta mondani: „a király lábánál írta”. Tehát azt kellett írnia, ami üdvös volt a királynak, vagy leginkább az egyházi felettesének, hiszen tudjuk, hogy nem minden királyunk volt írástudó.

Az előbbi bevezetőt követően Gertrúdisz királyné merényletével kapcsolatban lényegretörően.

1213 szeptember 28-án gyilkolták meg a Bánk bán vezette összeesküvés résztvevői Meráni Gertrudis magyar királynét. Ezt több évszázaddal később Katona József drámában, Erkel Ferenc pedig operában örökítette meg.

A Pilisszentkereszti ciszterci apátság maradványai, ahol 1989 –ben megtalálták Gertrúdis királynéi gyűrűjét. Az írások szerint is ott volt eltemetve, a magyar történelem egyik legnépszerűtlenebb királynéja egy feltörekvő hercegi família sarja volt. Öt gyermeket szült. A későbbi uralkodót IV. Béla királyt, aki 1235-1270 uralkodott. Mivel a tatárjárás után visszaállította várépítéseivel az ország biztonságát, Második honalapítónak is nevezzük. Leánya Szent Erzsébet, mint az Árpád-házi szentjeink jelentős személyisége. Gertrúdisz Kálmán névre keresztelt fia viszont konfliktusba került az ország előkelőségeivel. Gertrúdisz befolyása nyomán András elképesztő módon szórta a pénzt a Magyarországra menekült Meráni család tagjainak. Tehát nincs mit csodálkozni azon, hogy igen rövid időn belül kiváltotta az elhanyagolt, országvezetésből kirekesztett országnagyok felháborodását, akiknek csak így sikerült véget vetniük az adományozásoknak, elhatározták, hogy megölik a királynét. Miközben II. Endre király az országtól távol, Galíciában hadat viselt, az elégedetlen főurak egyes feltételezések

szerint 1213. szeptember 28-án a Pilisszentkereszt melletti nyaralójában a királynét meggyilkolták. Nos erre nézve nincs ugyan elfogadható bizonyíték, de azt viszont tudjuk, hogy Gertrudiszt Pilisszentkeresztben temették el. A tettes személyére vonatkozóan sem Thúróczy krónikája, sem a Bécsi Képes Krónika nem nyújt megbízható felvilágosítást. Általában ezzel Bánk bán rokonait gyanúsítják, akik maguk is bizonyára előkelő udvari méltóságok viselői voltak. Különben, hogyan férköztek volna a testőrség ellenállása nélkül a királyné személyéhez. A halicsi hadjáratból hazatérő királynak annyi hatalma sem maradt, hogy a lázadókat megbüntesse. A meggyilkolt feleség tetemét a pilisszentkereszti kolostor kriptájába helyezte örök nyugalomra. Ezután levelet írt a pápához, melyben megkérte, hogy csillapítsa le a felkelőket, akihez maga a király fia a későbbi IV. Béla is csatlakozott. A családi háborúskodás, a trónviszály sajnos végigvonul az Árpád-házi –dinasztia uralkodásának egész korszakán. Az hogy mennyiben tett eleget a pápa a király kérelmének, homályban maradt. Közbenjárása – ha ilyenről egyáltalán szó eshet – mindenképpen sikertelen volt, mert a forrongás az országban egyre nagyobb méreteket öltött. Ebben a helyzetben a király kénytelen volt az országot elhagyni, hogy a pápa kívánságára keresztes

A Pilisi ciszterci apátsági épület makettje

hadával a Szentföldre induljon. Hogy hazatérve milyen állapotban találta az országot, arról a pápához írt levele tanuskodik. Panaszkodik, hogy a nemesek semmibe veszik a király tekintélyét, felforgatják a törvényes rendet. János esztergomi érseket is kifosztották, fogságba ejtették, és kiűzték az országból.

Ettől kezdve az ifjú király IV. Béla vette át az országvezetést.

Az összeesküvés nagyságáról és a névszerinti résztvevőkről sajnos nincsenek információk. Katona József drámája és Erkel Ferenc operája nyomán óhatatlanul Bánk Bán, Péter csanádi ispán, de még nem kizárt János esztergomi érsek sem. Hiszen ő írta a legendás kétértelmű levélkét:

A királynét megölni nem kell félnek jó lesz ha mind belegyeztek én nem ellenzem. Nos, mivel a szavak között nincs vessző értelmezhető, így is, úgyis.

F R

Közbiztonság közterületi kamerán keresztül?

Pilisszentlászlón, mint annyi más településen, közterületen kamerák kerültek telepítésre. Ez most nem dicsekvés, hanem inkább ténymegállapítás. A közterület-felügyeletről szóló törvény (1999. évi LXIII. törvény) felhatalmazza ezeket a szervezeteket, hogy a közterületi térfigyelő kamerákat: „A felügyelet közterületen, közbiztonsági, illetve bűnmegelőzési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfeltevőt helyezhet el, és felvételt készíthet. A képfeltevő elhelyezéséről, valamint a képfeltevővel megfigyelt közterület kijelöléséről a felügyelet előterjesztésére a képviselő-testület dönt.” A felvételeket a törvény rendelkezés alapján maximálisan 30 napig lehet megőrizni. Ennyi idő általában elegendő arra, hogy egy rögzített eseményről készített felvételek akár az érintett, akár az arra jogosult szervek eljárásához átadásra kerüljön. A térfigyelő kamerák felvétele a közterületen elkövetett jogszabály ellenes cselekmények felderítésében segítséget nyújtanak, de csak akkor, ha azokat nem törlik idő előtt!!!!!!! Ez akkor igaz, ha a kamera segíti a közbiztonság megszilárdítását. Sajnos falunkban ez nem igazán mondható el ezekről a kamerákról. Tavaly óta, az új elektromos vezeték oszlopainak telepítése óta eltűnt a 1116-os út és a Szentendrei utca kereszteződéséből egy ilyen a korábbi bűncselekmény sikeres felderítésénél használt eszköz. Jelenleg most csak a főtér az, a közterület, melyet kamera figyel. Ott is csak egyes eseményekhez lehetett használni. Például a virágot megrongáló fiatalok esetében. Béke utcai kamerák hiánya elősegítheti a falopásokat. Településünk természetvédelmi területen helyezkedik el, akár a belterületet, akár a külterületet nézzük. A környezet és természet károsítása elleni védelemhez fel lehetne használni falunkban a közterületi kamerákat, de ezt évek óta tartó jelzés ellenére nem

lehet elérni az erre felhatalmazott szervezetnél. A szemetet akár háztartási hulladék, akár gépjárműhöz tartozó alkatrész, akár építkezésből származó építési hulladék lerakásra kerül a külterületeken. Mellékelek egy fotót. A külterületre vezető úton kérelmek ellenére nem telepítenek kamerákat, melyekkel beazonosítható a szemetet, hulladékot szállító. A polgármester irányába hiába történt jelzés. Inkább a szemétszedési akciókat preferálja az Önkormányzat, melyekben azok is részt vesznek, akik hiába ostromolnak a kamerák telepítéséért. Amíg a fejekben nincs rend, addig a kamera felvételei segítenek a környezet és természet károsítása visszaszorításában.

Mégis akkor mi értelme van a közterületi kamerának, ha az arra feljogosított szervezet pár nap után törli a felvételeket. (A közterület-felügyeletről szóló törvény értelmezése 30 napot jelöl ki a felvétel megőrzési idejére, ha a feljogosított más szerv nem igényli azokat.) Ilyen esetek miatt meg kell kérdőjelezni a szervezet közbiztonsághoz való hozzáállását. Egy szombati napi települési rendezvényről kerékpár eltulajdonításhoz nem lehetett felhasználni a felvételt, mert idő eljött törölték. Így a bűnelkövető felderítése kétséges.

Összefoglalva településünkön lévő térfigyelő kamerák elhelyezése és felvételeinek használata sok kérdést vet fel, melyek megoldásához a közbiztonság biztosításában közreműködő állami, önkormányzati és civil szervezetek együttműködése szükséges. Felmerül az a kérdés is, hogy a jelenleg alkalmazott technika egy családi ház védelmére, vagy közterület védelmére alkalmas-e. Pilisszentlászló mégér annyit, hogy az önös érdek helyett végre a biztonság érdekében együttműködés legyen.

Sweickhardt Gotthilf

Szent Egyed

Naptárunk szerint szeptember 1. ünnepeltük Szent Egyed nevenapját, aki Athénben született; 720 körül bencés szerzetes, majd apát lett. Szülei halála után örökségét szétosztotta a szegények között, majd Galliába (mai Franciaország) ment, ahol Provence-ban remetéskedett. Itt kolostort alapított, melyben haláláig élt; később a kolostort róla nevezték el.

Legendái és tisztelete

Sírja a középkorban híres zarándokhely volt, ereklyéi ma, Toulouse-ban vannak. Európa-szerte leginkább városok emeltek templomokat tiszteletére.

Legendája szerint, amikor remeteként egy barlangban lakott, Isten egy szarvastehenet küldött neki, hogy tejével táplálja őt. Wamba vizigót király egy vadászon rálőtt a szarvasra, de Szent Egyed a testével fogta föl a nyílveesszőt.

A király ezután Egyednek ajándékozta a remeteség területét, ahol ő megalapította kolostorát.

Több csodálatos gyógyítást és ördögűzést

tulajdonítanak neki. Bencés szerzetes, apát. A „vadak védőpajzsa”, a tizennégy segítőszent egyike; a kubikosok, lókereskedők, pásztorok, szíjgyártók, koldusok, nyomorékok, leprások védőszentje.

Sírja a középkorban híres zarándokhely volt, ereklyéi ma Toulouse-ban vannak. Európa-szerte leginkább városok emeltek templomokat tiszteletére.

Tisztelete a Történelmi Magyarországon

A ma Szlovákiában lévő bártfai Szent Egyed-bazilika kulturális világörökségének része.

Esztergomban már a 11. században őrizték koponyájának három szilánkját. Tiszteletének másik hazai nyoma a Szent László király által 1091-ben alapított somogyvári Szent Egyed-monostor, amelyet közvetlenül Saint-Gilles-du-Gard bencés szerzeteseivel népesített be. Valószínűleg a bencés kapcsolatokkal függ össze, hogy 1209 óta a garamszentbenedeki apátság plébániája szintén Szent Egyedet tiszteli védőszentjeként. A hagyomány szerint Eger közvetlen szomszédságában, a felnémeti völgyben is állott valamikor Szent Egyedről elnevezett bencés apátság, bár ennek létezésére egyelőre nincs bizonyíték. A Vas vármegyében fekvő Peresznye község temploma szintén Szent Egyed tiszteletére van szentelve, mai formáját 1702-ben nyerte el. A felső-magyarországi szászok „cipszerek” (német: Zipser) által lakott városokban. (Bártfa, Poprád, Ruszt) kialakult Szent Egyed-tisztelet azonban már feltehetően nem bencés gyökerű, hanem közvetlen nyugati ihletésű, melyet a nyugatról a városokba érkező kereskedők, iparosok hoztak magukkal. A Kárpát-medencében több település is a szentnek ajánlott templomáról kapta nevét, mint pl. az egykori somogyi Szentegyed az erdélyi Nagyenyed, és Vasasszentegyedivölgy. A moldvai Egyedhalma (románul Adjud) is ennek a szentnek a magyar nevére kapta a nevét.

F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015